

24.4.2023

Valtioneuvoston asetus valtionavustuksesta ruokaketjun toiminnan edistämiseksi

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään valtionavustuslain (688/2001) 8 §:n ja valtion talousarviosta annetun lain (423/1988) 7 c §:n nojalla, sellaisena kuin niistä jälkimmäinen on laissa 689/2001:

1 § *Soveltamisala*

Tässä asetuksessa säädetään valtion talousarvion mukaisen ruokaketjun kehittämiseen tarkoitetun valtionavustuksen myöntämisestä ja käyttämisestä.

2 § *Avustuksensaaja*

Avustusta voidaan myöntää yrityksille ja muille yhteisöille.

3 § *Avustettavat hankkeet*

Avustusta voidaan myöntää laajoihin, valtakunnallisiin ruokaketjun toiminnan edistämishankkeisiin, joiden kesto on enintään kolme vuotta.

4 § *Avustettavia hankkeita koskevat yleiset vaatimukset*

Terveellisten ruokailutottumusten edistämiseen liittyviin hankkeisiin voidaan myöntää avustusta, jos hankkeissa noudatetaan elintarvikkeita koskevista ravitsemus- ja terveystieteistä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1924/2006, valtion ravitsemusneuvottelukunnan ravitsemus- ja ruokasuosituksia sekä valtioneuvoston periaatepäätöstä hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisestä 2030.

Jäsenyys avustuksensaajana toimivassa yhteisössä ei saa olla edellytyksenä hankkeeseen liittyvien palvelujen saamiselle.

Avustusta voidaan myöntää tiettyjen maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annetun komission asetuksen (EU) N:o 2022/2472, jäljempänä maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden ryhmäpoikkeusasetus, 1 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetuille maatalouden alkutuotannon, maataloustuotteiden jalostuksen tai maataloustuotteiden kaupan pitämisen alalla toimiville mikroyrityksille ja pienille ja keskisuurille yrityksille. Maa- ja metsätalouden kehitystyöhön liittyviin hankkeisiin ei sovelleta 1 artiklan 1 kohdan a alakohtaa.

Avustusta ei myönnetä maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden ryhmäpoikkeusasetuksen 1 artiklan 4 kohdassa tarkoitetuille yrityksille, joilta Euroopan komission päätöksen nojalla peritään takaisin sääntöjenvastaista ja sisämarkkinoille soveltumatonta tukea. Avustusta ei myöskään myönnetä maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden ryhmäpoikkeusasetuksen 1 artiklan 5 kohdassa tarkoitetuille vaikeuksissa oleville yrityksille.

5 § *Avustettava toiminta*

Avustusta voidaan myöntää ja käyttää tietämyksenvaihtoon ja tiedotusta koskeviin toimiin edellyttäen, että toiminta on maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden ryhmäpoikkeusasetuksen 21 artiklan mukaista.

Avustusta voidaan myöntää ja käyttää maataloustuotteiden menekinedistämistoimiin edellyttäen, että toiminta on maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden ryhmäpoikkeusasetuksen 24 artiklan mukaista.

Avustusta voidaan myöntää ja käyttää maatalouden kehitystyöhön edellyttäen, että toiminta on maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden ryhmäpoikkeusasetuksen 38 artiklan mukaista.

6 § *Avustuksen määrä*

Myönnettävän avustuksen enimmäismäärä on 80 prosenttia hyväksyttävistä kustannuksista, jollei hankkeen tavoitteiden saavuttamiseksi välttämättömistä ja perustelluista syistä muuta johdu.

7 § *Hyväksyttävät kustannukset*

Avustusta voidaan myöntää tukikelpoisten toimenpiteiden tarpeellisiin ja kohtuullisiin toteuttamiskustannuksiin. Tietämyksen siirron ja tiedotusta koskevien toimien hyväksyttävistä kustannuksista säädetään maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden ryhmäpoikkeusasetuksen 21 artiklan 3 kohdassa. Maataloustuotteiden menekinedistämistoimiin hyväksyttävistä kustannuksista säädetään maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden ryhmäpoikkeusasetuksen 24 artiklan 4 ja 5 kohdassa. Maatalouden kehitystyön hyväksyttävistä kustannuksista säädetään maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden ryhmäpoikkeusasetuksen 38 artiklan 7 kohdassa.

Avustusta voidaan myöntää 1 momentissa tarkoitettujen kustannusten arvonlisäveron osuuteen, jos avustuksen saaja esittää verottajalta saadun todistuksen tai muun luotettavan selvityksen siitä, ettei kyseiseen toimintaan liittyviä kustannuksia voida vähentää avustuksen saajan toiminnassa.

Yleishallinnon kulut ja muut hankkeelle jaettavat kustannukset voidaan hyväksyä vain siltä osin kuin ne kohdennetaan hankkeen toteuttamiseen.

8 § *Hyväksyttävien kustannusten rajoitukset*

Avustusta ei myönnetä kustannuksiin, jotka johtuvat:

- 1) edustusmenoista;
- 2) rahoituskuluista;
- 3) kustannuksista, jotka aiheutuvat avustuksensaajan tavanomaiseen liiketoimintaan kuuluvasta toiminnasta;
- 4) luontaisetuinä suoritettavista kuluista;
- 5) muista kuin 1-4 kohdassa tarkoitetuista, niitä vastaavista hakumenettelyssä erikseen rajatuista menoista.

Avustusta ei myönnetä maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden ryhmäpoikkeusasetuksen 21 artiklan 3 kohdan c ja d alakohtien eikä 38 artiklan 7 kohdan c alakohdan mukaisiin kustannuksiin.

Palkkaus- ja palkkiokustannuksista ei hyväksytä määrää, joka ylittää alalla maksettavien palkkojen ja palkkioiden tason.

Materiaalit ja välineet on vuokrattava, jollei niiden hankkiminen ole vuokraamista edullisempaa.

Matkakustannuksina hyväksytään enintään valtion matkustussäännön mukainen verovapaa korvaus.

Kustannuksiin, jotka ovat syntyneet ennen kuin Ruokavirasto on myöntänyt ruokaketjun edistämisen avustuksen, ei myönnetä avustusta.

9 § *Avustuksen hakeminen*

Avustusta haetaan Ruokavirastolta erikseen ilmoitettavana ajankohtana. Avustusta on haettava ennen hankkeen toteuttamisen aloittamista.

Hakemuksessa tulee esittää seuraavat tiedot:

- 1) hakijan ja mahdollisen valtionavustuslain (688/2001) 7 §:n 2 momentissa tarkoitetun avustuksen siirronsaajan yhteystiedot ja vastuuhenkilöt;
- 2) hakijan toimintasuunnitelma ja vahvistettu talousarvio sille vuodelle, jolle avustusta haetaan;
- 3) haettavan avustuksen suuruus ja selvitys hankkeeseen haetuista muista julkisista tuista;
- 4) tiedot hakijan kolmena edellisestä vuonna vastaavantyyppisiin hankkeisiin saamista julkisista avustuksista;
- 5) hankesuunnitelma;
- 6) pyydettyä hakijan viimeksi päättyneitä tilikautta koskeva toimintakertomus, tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus.

Hankesuunnitelmassa tulee esittää seuraavat tiedot:

- 1) hankkeen tavoitteet, niiden toteutumisen seurantatapa ja käytettävät mittarit;
- 2) hankkeen toteuttamistapa, toteuttajatahot ja niiden välinen työnjako;
- 3) hankeyhteistyö;
- 4) hankkeen kohderyhmät ja aikataulu;
- 5) hankkeen rahoitussuunnitelma ja talousarvio toiminnoittain eriteltynä;
- 6) hankeviestintä sekä hankkeen tulosten julkaisu- ja hyödyntämissuunnitelma;
- 7) hankkeen tuotosten käyttö hankkeen päätyttyä;
- 8) arvio henkilötyövuosista.

10 § *Selvitys valtionavustuksen käytöstä*

Avustuksensaajan on annettava Ruokavirastolle selvitys avustuksen käytöstä kolmen kuukauden kuluessa avustettavan toiminnan päättymisestä.

Selvityksessä tulee esittää seuraavat tiedot:

- 1) selvitys hankkeen toteuttamistavasta ja sen tavoitteiden toteutumisesta hakemuksessa ilmoitettujen mittarien mukaisesti;
- 2) selvitys avustuksen käytöstä hakemuksen mukaisen talousarvion erittelyn mukaisesti;
- 3) näyte kaikesta avustuksella rahoitetusta aineistosta;
- 4) selvitys hankintojen tarjouskilpailu- ja valintamenettelyistä;
- 5) tilintarkastajan lausunto siitä, onko avustus käytetty avustuspäätöksen mukaisesti ja siitä, ovatko avustuksen myöntäjälle annetut tiedot varojen käytöstä yhtäpitävät avustuksensaajan kirjanpidon kanssa.

Mikäli avustusta siirretään, tulee Ruokavirastolle toimittaa selvitys avustuksen siirrosta ja tätä koskevan sopimuksen jäljennös sekä 2 momentin mukaiset tiedot myös siirronsaajan osalta.

11 § Kirjanpito

Avustuksen saajan ja mahdollisen avustuksen siirronsaajan tulee pitää hankkeesta kirjanpitolain (1336/1997) mukaista kirjanpitoa erillisellä kustannuspaikalla tai muulla tavalla siten, että avustuksen käytön valvonta on vaikeudetta mahdollista. Avustuksen saajan on säilytettävä kaikki avustettavan hankkeen toteuttamiseen liittyvät tositteet kirjanpitolain mukaisesti.

12 § Avustuksen maksaminen

Avustus maksetaan kolmessa erässä. Kahden ensimmäisen erän suuruus on 40 prosenttia ja viimeisen erän 20 prosenttia myönnetystä avustuksesta. Valtionavustuksen lopullinen määrä vahvistetaan toteutuneiden hyväksyttävien kustannusten perusteella. Avustuksen viimeinen erä maksetaan sen jälkeen, kun Ruokavirasto on hyväksynyt 10 §:n mukaisen selvityksen.

13 § Viranomaiset

Ruokavirasto vastaa avustuksen hakemiseen, myöntämiseen ja maksamiseen liittyvistä viranomaistehtävistä. Maa- ja metsätalousministeriö ohjaa käsittelyä antamalla haun valmistelun linjaukset ja vahvistamalla hankekohtaisen käyttösuunnitelman.

14 § Käyttösuunnitelman valmistelu

Maa- ja metsätalousministeriö antaa vuosittain Ruokavirastolle ruokaketjun kehittämisen määrärahan käyttösuunnitelman valmistelun linjaukset ja alustavan määrärahaehäkeyksen seuraavalle vuodelle.

Ruokavirasto laatii maa- ja metsätalousministeriölle ehdotuksen seuraavan vuoden ruokaketjun kehittämisen määrärahan käyttösuunnitelmaksi. Käyttösuunnitelma laaditaan hankekohtaisena ja siihen sisältyvät avustus- ja sopimusehdot.

15 § Käyttösuunnitelman sisältö

Käyttösuunnitelmaan on sisällytettävä:

- 1) selvitykset hankkeista ja hankekokonaisuuksista ja niiden toteuttajista sekä toteutusaikatauluista;
- 2) selvitykset hankkeiden ja hankekokonaisuuksien toteuttamisesta kyseessä olevana vuonna aiheutuvista kustannuksista;
- 3) selvitykset seuraaville vuosille jatkuvien hankkeiden ja hankekokonaisuuksien toteuttamisesta aiheutuvista kustannuksista.

16 § Käyttösuunnitelman vahvistaminen

Maa- ja metsätalousministeriö vahvistaa käyttösuunnitelman ja antaa sitä koskevan toimeenpanopäätöksen.

17 § Käyttösuunnitelman toimeenpano

Ruokavirasto antaa maa- ja metsätalousministeriölle vuosittain selvityksen määrärahan käytöstä ja hankkeiden toteutuksesta.

18 § *Voimaantulo*

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2023.

Tämän asetuksen mukaista avustusta voidaan myöntää 30 päivään kesäkuuta 2030.

Tällä asetuksella kumotaan valtioneuvoston asetus valtionavustuksesta ruokaketjun toiminnan edistämiseksi (680/2014)